

การวางแผนการเงินสำหรับเตรียมตัวเกษียณของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยมหิดล

ชญากา ธารทัศน์สกุล^{1*}

Received 26 September 2024

Revised 24 October 2024

Accepted 28 October 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการวางแผนทางการเงินของบุคลากรสายสนับสนุน เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงิน และเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประกอบการวางแผนและส่งเสริมการวางแผนทางการเงินให้แก่บุคลากรสำหรับการเตรียมตัวก่อนวัยเกษียณ ใช้การศึกษาเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากบุคลากรสายสนับสนุนจำนวน 375 คนสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

ผลการศึกษารูปได้ว่า บุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยมหิดลส่วนใหญ่มีการวางแผนทางการเงินอยู่ในระดับมาก และปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อการวางแผนทางการเงินที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะปัจจัยด้านอายุ ปัจจัยด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ร่วมกันในปัจจุบัน ปัจจัยด้านระดับการศึกษา ปัจจัยด้านประเภทการจ้าง ปัจจัยด้านระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยมหิดล และปัจจัยด้านเงินเดือน อย่างไรก็ตามยังพบว่าปัจจัยด้านเพศ ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส ปัจจัยด้านจำนวนบุตรและปัจจัยด้านตำแหน่งงานที่ปฏิบัติในปัจจุบันไม่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินที่แตกต่าง

คำสำคัญ: การวางแผนทางการเงิน การเกษียณอายุ บุคลากรมหาวิทยาลัยสายสนับสนุน

¹ สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล

* Corresponding author email: chadapa.mu2024@gmail.com

FINANCIAL PLANNING FOR RETIREMENT PREPARATION OF SUPPORTING PERSONNEL OF MAHIDOL UNIVERSITY

Chayapa Trantussagul^{1*}

Abstract

The research aims to investigate the financial planning of support personnel, compare the factors influencing financial planning, present the findings to university administrators to enhance and encourage financial planning among personnel for their retirement. It is a quantitative study, and data were gathered from 375 support personnel using a simple random sampling method. The data were collected through questionnaires and analyzed using descriptive statistics and analysis of variance (ANOVA).

The findings indicate that the majority of support personnel at Mahidol University have a high level of financial planning. Various personal factors have an impact on financial planning, particularly age, number of family members living together, education level, employment type, length of employment at Mahidol University, and salary. However, gender, marital status, number of children, and current job positions do not have a different impact on financial planning.

Keywords: Retirement Planning, Financial Planning for Retirement, Support Personnel

---

¹ National Institute for Child and Family Development, Mahidol University

* Corresponding author email: chadapa.mu2024@gmail.com

บทนำ

การสูงวัยของประชากรเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลกซึ่งเป็นผลมาจากอัตราการเกิดที่ลดลง และมีผู้คนมีอายุยืนยาวขึ้น สหประชาชาติได้ให้คำนิยามสังคมผู้สูงอายุไว้ 3 ระดับคือ 1) ระดับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยถือเอาการที่ประเทศใดประเทศหนึ่งมีสัดส่วนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศ หรือมีประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศ หรือมีประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่า ร้อยละ 7 ของประชากรทั้งหมดทั้งประเทศ 2) เป็นระดับการสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ถือเกณฑ์โดยรวมที่ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปเกินกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมดหรือ 65 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 14 ของประชากรทั้งหมด และ 3) เป็นระดับสังคมสูงอายุเต็มที่เป็นประเทศที่มีผู้สูงอายุ 65 ปีขึ้นไปคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่นำไปสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว โดยในปี 2564 ประชากรสูงอายุในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเป็น 12.5 ล้านคน หรือร้อยละ 19 ของประชากรทั้งหมด (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2564) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการที่ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์” ในปี 2565 ตามเกณฑ์ที่สหประชาชาติได้กำหนดไว้ ปัญหาที่สำคัญคือการเตรียมความพร้อมด้านการเงินเพื่อรองรับชีวิตหลังเกษียณ เนื่องจากเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ประชากรจะมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาด้านสุขภาพที่ต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ประกอบกับการที่บุคคลจะต้องเกษียณอายุการทำงานเมื่ออายุ 60 ปี ทำให้ขาดรายได้ในช่วงวัยสูงอายุ (ศจีรัตน์ เมธีสุภาพ, 2565)

การวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การเกษียณเป็นไปอย่างมีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม ยังขาดการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับการเตรียมการทางการเงินของบุคลากรในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งมีบทบาทสำคัญในหลายด้าน ทั้งด้านการศึกษา วิจัย และบริการสาธารณสุข บุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยจำนวนมากอาจเผชิญปัญหาในการเตรียมตัวเพื่อการเกษียณอายุที่มีคุณภาพ เนื่องจากมีปัจจัยหลากหลายที่ส่งผลกระทบต่อวางแผนทางการเงินของบุคลากรแต่ละคน

แม้ว่าจะมีการศึกษาที่ครอบคลุมถึงปัญหาการสูงวัยของประชากรและความสำคัญของการวางแผนการเงินหลังเกษียณ แต่ยังคงขาดการศึกษาเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับบุคลากรสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะในองค์กรขนาดใหญ่เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีบทบาทสำคัญในสังคม แต่บุคลากรอาจยังขาดความเข้าใจหรือการเตรียมพร้อมที่เพียงพอในการวางแผนการเงินหลังเกษียณ จากข้อมูลที่มี บุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดลรวมมีจำนวน 37,405 คน (กองทรัพยากรบุคคล มหาวิทยาลัยมหิดล, 2556) ซึ่งเป็นจำนวนที่มาก แต่ยังคงขาดการวิจัยที่ชี้ชัดถึงพฤติกรรมการวางแผนการเงินและการเตรียมตัวด้านอื่น ๆ เพื่อการเกษียณในกลุ่มบุคลากรนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการวางแผนทางการเงินของบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยมหิดล
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส สมาชิกในครอบครัว การศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาปฏิบัติงาน ประเภทการจ้าง เงินเดือน

3. เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประกอบการวางแผนและส่งเสริมการวางแผนทางการเงินให้แก่บุคลากร
สำหรับการเตรียมตัวก่อนวัยเกษียณ

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อการวางแผนทางการเงินแตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

การวางแผนทางการเงิน (Financial Planning) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในระยะสั้น
และระยะยาว เพื่อให้สามารถบริหารจัดการรายได้ ค่าใช้จ่าย การออม และการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
โดยเฉพาะสำหรับบุคลากรที่กำลังเข้าสู่วัยใกล้เกษียณ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเงินที่นิยมใช้ ได้แก่:

1. ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์พฤติกรรม (Behavioural Economics Theory)

ทฤษฎีนี้อธิบายว่าการตัดสินใจทางการเงินของมนุษย์ไม่ได้อยู่บนเหตุผลล้วน ๆ แต่ได้รับอิทธิพล
จากปัจจัยด้านจิตวิทยา เช่น อารมณ์ ความกลัว ความมั่นใจมากเกินไป หรือการเลียนแบบพฤติกรรมผู้อื่น
(Thaler & Sunstein, 2008) ในบริบทของบุคลากรสายสนับสนุน หากขาดความรู้ทางการเงินหรือประสบการณ์
ในการวางแผน อาจทำให้เกิดพฤติกรรมค่าใช้จ่ายเกินตัวหรือการไม่สนใจการออมเพื่อเกษียณ

2. ทฤษฎีวงจรชีวิตทางการเงิน (Life-Cycle Hypothesis: LCH)

Modigliani and Brumberg (1954) เสนอว่า บุคคลจะวางแผนการใช้จ่ายและการออมโดยพิจารณา
จาก “วงจรชีวิต” ของตน เช่น วัยเริ่มทำงานจะเน้นรายจ่าย วัยกลางคนเริ่มสะสมความมั่นคง และวัยเกษียณ
จะใช้รายได้จากการออม จากแนวคิดนี้ จะเห็นว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานนาน หรือใกล้เกษียณ มักมี
พฤติกรรมวางแผนทางการเงินมากกว่ากลุ่มที่เพิ่งเริ่มต้นทำงาน

3. ทฤษฎีทุนมนุษย์ (Human Capital Theory)

Becker (1964) ระบุว่า ความรู้และทักษะ (รวมถึงความรู้ทางการเงิน) เป็น “ทุน” ที่บุคคลสามารถ
ใช้เพื่อสร้างมูลค่าในระยะยาว การศึกษาระดับสูงขึ้นหรือการเข้าร่วมอบรมด้านการเงินมีผลต่อความสามารถ
ในการวางแผนและตัดสินใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lusardi and Mitchell (2011) ที่พบว่า ผู้ที่มีความรู้
ทางการเงินสูงมีแนวโน้มวางแผนก่อนเกษียณมากกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้

4. ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB)

Ajzen (1991) เสนอว่า พฤติกรรมของบุคคลขึ้นอยู่กับเจตคติ ความเชื่อที่ได้รับจากสังคม และการรับรู้
ถึงการควบคุมตนเอง ในแง่ของการวางแผนทางการเงิน หากบุคคลเชื่อว่าการออมเป็นสิ่งสำคัญ และรู้สึกว่าจะ
สามารถควบคุมการเงินของตนได้ จะมีแนวโน้มวางแผนและตัดสินใจเชิงบวกมากขึ้น การวางแผนทางการเงิน
ถือเป็นกระบวนการสำคัญที่มีผลต่อความมั่นคงในชีวิต โดยเฉพาะในช่วงก่อนเกษียณซึ่งบุคลากรต้องเตรียม
ความพร้อมทั้งด้านรายได้ ค่าใช้จ่าย และภาระครอบครัวในระยะยาว จากการศึกษาของ Lusardi and
Mitchell (2011) พบว่า ความรู้ทางการเงิน (financial literacy) เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อ
พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน โดยเฉพาะในกลุ่มบุคลากรวัยทำงานที่ใกล้เกษียณ ซึ่งต้องตัดสินใจในเรื่อง
การออม การลงทุน และการวางแผนด้านสวัสดิการอย่างรอบคอบ

แนวโน้มนี้ได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยของ Atkinson and Messy (2012) ซึ่งระบุว่า ความสามารถในการวางแผนทางการเงินมักสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับระดับการศึกษา ความมั่นคงทางรายได้ และประสบการณ์ในการจัดการเงินของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีรายได้ปานกลางถึงสูงจะมีแนวโน้มวางแผนทางการเงินในระยะยาวได้ดีกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมในการกำหนดพฤติกรรมทางการเงิน Hershey et al. (2012) ยังชี้ให้เห็นว่า บุคคลที่มีประสบการณ์การทำงานยาวนาน และมีรายได้ที่มั่นคง มักมีพฤติกรรมวางแผนทางการเงินที่รอบคอบกว่าบุคคลที่เพิ่งเริ่มต้นทำงานหรือมีรายได้ไม่แน่นอน อีกทั้งยังมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณในเชิงลึก เช่น การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินหรือแผนการออมเพื่อเกษียณอย่างเหมาะสม ในขณะที่ Bhushan and Medury (2013) เน้นถึงอิทธิพลของโครงสร้างครอบครัวและภาระรับผิดชอบว่าเป็นปัจจัยเสริมที่ทำให้บุคคลมีแนวโน้มวางแผนทางการเงินมากขึ้น เช่น การมีสมาชิกในครอบครัวที่ต้องดูแล อาจเป็นแรงผลักดันให้บุคคลต้องเตรียมความพร้อมทางการเงินในระยะยาวมากขึ้น ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการวางแผนทางการเงินมิได้ขึ้นอยู่กับรายได้เพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับบริบทชีวิตโดยรวมของแต่ละบุคคลด้วย

อย่างไรก็ตาม องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD, 2016) ได้แสดงความเห็นว่า ปัจจัยบางประการที่มักถูกหยิบยก เช่น เพศ และสถานภาพสมรส อาจไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเงินมากนัก เมื่อเทียบกับปัจจัยด้านการศึกษาและความรู้ทางการเงิน ซึ่งข้อมูลนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของผู้วิจัยในครั้งนี้ ที่พบว่าปัจจัยอย่างเพศหรือจำนวนบุตรไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการวางแผนทางการเงินในกลุ่มบุคลากรสายสนับสนุน

จากการทบทวนวรรณกรรมและผลการศึกษาเชิงประจักษ์ข้างต้น จึงสามารถสรุปได้ว่า การส่งเสริมให้บุคลากรมีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินอย่างมีระบบควรดำเนินการผ่านกลยุทธ์ที่คำนึงถึงคุณลักษณะเฉพาะของกลุ่มเป้าหมาย เช่น ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์ทำงาน โดยเฉพาะในกลุ่มที่กำลังเข้าสู่วัยเกษียณ ควรมีการจัดอบรมหรือกิจกรรมเชิงรุกด้านการวางแผนทางการเงิน เพื่อเพิ่มความรู้ ความตระหนัก และความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้บุคลากรมีความพร้อมทางการเงินที่มั่นคง และสามารถใช้ชีวิตในวัยเกษียณได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหิดลเลขที่ MU-MOU 2023/151.1105 โดยเป็นการศึกษาวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรที่สังกัดและปฏิบัติงานในหน่วยงานที่มีสถานที่ตั้งหลักอยู่ในมหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา ได้แก่ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานวิทยาลัย ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว จำนวนทั้งสิ้น 4,619 คน

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรตามสูตรของ Yamane (1970) และได้กำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ผลการคำนวณได้ขนาดตัวอย่างประชากรเท่ากับ 368 คน ผู้วิจัยได้คำนวณหาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละหน่วยงาน โดยใช้วิธีเทียบบัญญัติไตรยางค์แล้ว และตัดเศษกลุ่มตัวอย่างให้เป็นจำนวนเต็ม ได้กลุ่มตัวอย่าง 375 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

ส่วนงาน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	135	4
คณะเทคนิคการแพทย์	239	14
คณะกายภาพบำบัด	215	12
คณะวิศวกรรมศาสตร์	280	18
คณะศิลปศาสตร์	128	4
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	148	5
คณะสัตวแพทยศาสตร์	359	29
คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	134	4
บัณฑิตวิทยาลัย	128	4
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	307	22
วิทยาลัยราชสุดา	126	4
วิทยาลัยนานาชาติ	393	34
วิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา	94	2
วิทยาลัยศาสนศึกษา	36	1
ศูนย์สัตว์ทดลองแห่งชาติ	113	3
สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว	130	4
สถาบันโภชนาการ	141	5
สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล	141	5
สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้	35	1
สถาบันบริหารจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม	48	1
สถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน	63	1
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม	84	2
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย	87	2
หอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล	112	3
สำนักงานสภามหาวิทยาลัยมหิดล	8	1
สำนักงานอธิการบดี	935	190
รวม	4,619	375

หมายเหตุ: จัดเก็บตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ การสอบหาความตรงของเนื้อหา โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบหาความถูกต้อง ความตรงเชิงเนื้อหา โดยการนำแบบสอบถามไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน โดยมีค่า IOC = 0.88 และทดสอบความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (Try out) กับบุคลากรสายสนับสนุนสถาบันการศึกษาอื่นที่ใกล้เคียงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ได้ค่าความเชื่อมั่นด้วย

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา = 0.94 และนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนและสัดส่วนที่ได้คำนวณไว้ตามด้านบน พร้อมมีหนังสือชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

หลังจากได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for windows ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อพรรณนาลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

2. ใช้ t-test วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างเพศ และใช้ One-way ANOVA วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างเพศ อายุ สถานภาพการสมรส สมาชิกในครอบครัว การศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาปฏิบัติงาน ประเภทการจ้าง เงินเดือน ในการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมตัวเกษียณ

สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ	ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			ระดับการศึกษา		
ชาย	99	26.4	ต่ำกว่าปริญญาตรี	29	7.7
หญิง	276	73.6	ปริญญาตรี	194	51.7
อายุ			ปริญญาโท	139	37.1
20-30 ปี	48	12.8	ปริญญาเอก/เทียบเท่า	13	3.5
31-40 ปี	110	29.3	ประเภทการจ้าง		
41-50 ปี	134	35.7	พม./พม.(ชื่อส่วนงาน)	199	53.1
51 ปีขึ้นไป	83	22.1	พนักงานวิทยาลัย	129	34.4
สถานภาพการสมรส			ลูกจ้างประจำ	21	5.6
โสด	188	50.1	ลูกจ้างชั่วคราว	22	5.9
สมรส	167	44.5	ข้าราชการ	4	1.0
หย่าร้าง/หม้าย	20	5.3	ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยมหิดล		
จำนวนบุตร			ต่ำกว่า 5 ปี	63	16.8
ไม่มีบุตร	262	69.9	5-10 ปี	85	22.7
1 คน	56	14.9	11-15 ปี	109	29.1
2 คน	43	11.5	16-20 ปี	28	7.5
3 คน	9	2.4	21-25 ปี	26	6.9
4 คน	5	1.3	26-30 ปี	33	8.8
			30 ปี ขึ้นไป	31	8.3

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ	ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ร่วมกันในปัจจุบัน			เงินเดือนปัจจุบัน		
อยู่ตัวคนเดียว	3	.8	น้อยกว่า 20,000 บาท	28	7.5
1-2 คน	103	27.5	20,001-30,000 บาท	105	28.0
3-4 คน	173	46.2	30,001-40,000 บาท	127	33.9
4 คนขึ้นไป	96	25.6	40,001 บาทขึ้นไป	114	30.5
รวม	375	100.0	รวม	375	100.0

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างพบว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 73.6 มีอายุ 41 ถึง 50 ปี ร้อยละ 35.7 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 50.1 ไม่มีบุตร ร้อยละ 69.9 จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ร่วมกันในปัจจุบันจำนวน 3-4 คน ร้อยละ 46.2 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 51.7 และมีประเภทการจ้างพม. ร้อยละ 53.1 มีเงินเดือนปัจจุบันที่ 30,001 - 40,000 บาท ร้อยละ 33.9 และมีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยมหิดล 11-15 ปี ร้อยละ 29.1

ตารางที่ 3 การคาดการณ์รายได้และรายจ่ายหลังวัยเกษียณ

ปัจจัย	รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
รายได้	น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน	84	22.4
	10,001-20,000 บาท/เดือน	154	41.1
	20,001-30,000 บาท/เดือน	66	17.6
	30,001-40,000 บาท/เดือน	31	8.3
	40,001-50,000 บาท/เดือน	16	4.3
	50,001 บาทขึ้นไป/เดือน	24	6.4
	รวม	375	100.0
ค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่ายประจำวัน	362	96.5
	ค่าใช้จ่ายในการรักษาสุขภาพในอนาคต	292	77.9
	ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบสุขภาพ	204	54.4
	ค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวและสันทนาการ	240	64.0
	ค่าใช้จ่ายทางสังคม	272	72.5
รายได้เพียงพอต่อรายจ่าย	เพียงพอ	166	44.3
	ไม่เพียงพอ	209	55.7
	รวม	375	100.0

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการคาดการณ์รายได้และรายจ่ายหลังวัยเกษียณพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001 ถึง 20,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 41.1 และมีค่าใช้จ่ายประกอบด้วย

ค่าใช้จ่ายประจำวันค่าใช้จ่ายในการรักษาสุขภาพในอนาคต ค่าใช้จ่ายในการตรวจสุขภาพ ค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวและสันทนาการรวมถึงค่าใช้จ่ายทางสังคม นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย คิดเป็นร้อยละ 55.7

ตารางที่ 4 การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินและการลงทุน

ปัจจัย	รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
ช่องทางการรับข่าวสาร	อินเทอร์เน็ต	322	85.9
	การพูดคุยกับเพื่อน/คนอื่น	192	51.2
ความสนใจในด้านการเงินและการลงทุน	ข้อมูลอัตราดอกเบี้ย	303	80.8

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินและการลงทุนพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีช่องทางการรับข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตและการพูดคุยกับเพื่อนหรือคนอื่นมากที่สุด และมีความสนใจด้านข้อมูลอัตราดอกเบี้ยมากที่สุด

ตารางที่ 5 การวางแผนทางการเงินและการลงทุนเพื่อเตรียมตัวเกษียณ

ปัจจัย	รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
ความเพียงพอของรายได้ต่อค่าใช้จ่ายในครอบครัว	เพียงพอ	211	56.3
	แทบไม่เพียงพอ	125	33.3
	ไม่เพียงพอเลย	39	10.4
	รวม	375	100.0
จำนวนเงินเก็บ/เงินลงทุนเพื่อการเกษียณต่อเดือน	ไม่มีเลย	65	17.3
	น้อยกว่า 5,000 บาท/เดือน	146	38.9
	5,001-10,000 บาท/เดือน	93	24.8
	10,001-15,000 บาท/เดือน	22	5.9
	15,001 บาท/เดือนขึ้นไป	49	13.1
รวม	375	100.0	
การวางแผนทางการเงินหรือการลงทุนเพื่ออนาคต	ฝากธนาคาร	234	62.4
	หุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล	266	70.9
	ลงทุนในตลาดหุ้นไทย	53	14.1
	ลงทุนในทองคำ	55	14.7
	ลงทุนในการทำธุรกิจตนเอง	39	10.4
	ลงทุนในตลาดหุ้นต่างประเทศ	19	5.1
	ทำประกันชีวิต	134	35.7
	ซื้อสลากออมทรัพย์ของสถาบันการเงิน	86	22.9
	ลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพโครงการของมหาวิทยาลัย	183	48.8
รวม	45	12.0	

ตารางที่ 5 การวางแผนทางการเงินและการลงทุนเพื่อเตรียมตัวเกษียณ (ต่อ)

ปัจจัย	รายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
การเตรียมตัววางแผนทางการเงินเพื่อเกษียณ	0 ปี	2	.6
	1-5 ปี	120	32.0
	6-10 ปี	122	32.5
	11-15 ปี	92	24.5
	16-20 ปี	21	5.6
	21 ปีขึ้นไป	18	4.8
	รวม	375	100.0

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการวางแผนทางการเงินและการลงทุนเพื่อเตรียมตัวเกษียณพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเพียงพอของรายได้ต่อค่าใช้จ่ายในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 56.3 และกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเงินเก็บหรือเงินลงทุนเพื่อการเกษียณต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.9 การวางแผนทางการเงินหรือการลงทุนเพื่ออนาคตกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้วิธีฝากธนาคารหรือฝากเงินที่หุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล และมีการลงทุนในด้านอื่น ๆ ได้แก่ ลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพโครงการของมหาวิทยาลัย ร้อยละ 48.8 ทำประกันชีวิตร้อยละ 35.7 ซื้อสลากออมทรัพย์ของสถาบันการเงิน ร้อยละ 22.9 ลงทุนในทองคำ ร้อยละ 14.7 ลงทุนในตลาดหุ้นไทย ร้อยละ 14.1 ลงทุนในการทำธุรกิจตนเอง ร้อยละ 10.4 ลงทุนในตลาดหุ้นต่างประเทศ ร้อยละ 5.1 สำหรับการเตรียมตัววางแผนทางการเงินเพื่อเกษียณ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่วางแผนทางการเงิน 6-10 ปีล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 32.5

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อการวางแผนทางการเงินแตกต่างกัน

ตารางที่ 6 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อการวางแผนทางการเงินแตกต่างกัน โดยการวิเคราะห์ ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
เพศ	ระหว่างกลุ่ม	.263	5	.088	.454	.715
	ภายในกลุ่ม	71.579	370	.193		
	รวม	71.842	375			
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	17.823	5	5.941	6.841	.000*
	ภายในกลุ่ม	321.313	370	.868		
	รวม	339.136	375			
สถานภาพการสมรส	ระหว่างกลุ่ม	.858	5	.286	.827	.480
	ภายในกลุ่ม	127.958	370	.346		
	รวม	128.816	375			

ตารางที่ 6 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อการวางแผนทางการเงินแตกต่างกัน โดยการวิเคราะห์ ANOVA (ต่อ)

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
จำนวนบุตร	ระหว่างกลุ่ม	1.129	5	.376	.543	.653
	ภายในกลุ่ม	255.927	370	.694		
	รวม	257.056	375			
จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ร่วมกันในปัจจุบัน	ระหว่างกลุ่ม	7.641	5	2.547	3.653	.013*
	ภายในกลุ่ม	257.945	370	.697		
	รวม	265.586	375			
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3.129	5	1.043	1.769	.001*
	ภายในกลุ่ม	218.210	370	.590		
	รวม	221.340	375			
ตำแหน่งงานที่ปฏิบัติในปัจจุบัน	ระหว่างกลุ่ม	254.033	5	84.678	.541	.655
	ภายในกลุ่ม	56233.956	370	156.641		
	รวม	56487.989	375			
ประเภทการจ้าง	ระหว่างกลุ่ม	9.973	5	3.324	4.518	.004*
	ภายในกลุ่ม	272.219	370	.736		
	รวม	282.193	375			
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยมหิดล	ระหว่างกลุ่ม	82.942	5	27.647	8.923	.000*
	ภายในกลุ่ม	1146.42	370	3.098		
	รวม	1229.36	375			
เงินเดือน	ระหว่างกลุ่ม	42.396	5	14.132	18.286	.000*
	ภายในกลุ่ม	285.947	370	.773		
	รวม	328.342	375			

จากผลการพิสูจน์สมมติฐานพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อการวางแผนทางการเงินที่แตกต่างกันโดยเฉพาะปัจจัยด้านอายุ ($p=.000$) ปัจจัยด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ร่วมกันในปัจจุบัน ($p=.013$) ปัจจัยด้านระดับการศึกษา ($p=.001$) ปัจจัยด้านประเภทการจ้าง ($p=.004$) ปัจจัยด้านระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยมหิดล ($p=.000$) และปัจจัยด้านเงินเดือน ($P=.000$) เนื่องจากระดับนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า $.05$ ($P<.05$) อย่างไรก็ตามยังพบว่าปัจจัยด้านเพศ ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส ปัจจัยด้านจำนวนบุตรและปัจจัยด้านตำแหน่งงานที่ปฏิบัติในปัจจุบันไม่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินที่แตกต่าง ($P>.05$) จึงยอมรับสมมติฐาน

อภิปรายผล

1. การวางแผนทางการเงินของบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยมหิดล

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า บุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยมหิดลส่วนใหญ่มีการวางแผนทางการเงินอยู่ในระดับมาก มีรายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในครอบครัว มีการศึกษาข้อมูลทางการเงิน

และการลงทุนจากอินเทอร์เน็ตและจากเพื่อนหรือบุคคลอื่น และมีความสนใจในเรื่องอัตราดอกเบี้ย โดยมีเงินเก็บหรือเงินลงทุนเพื่อหลังเกษียณประมาณ 5,000 บาทต่อเดือน และมีแนวทางการลงทุนโดยการฝากธนาคารหรือการซื้อหุ้นสหกรณ์ออมทรัพย์ของมหาวิทยาลัยมหิดล และมีการเตรียมตัววางแผนทางการเงินและการลงทุนเพื่อการเกษียณเมื่อทำงานได้ 6-10 ปี การที่บุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยมหิดล มีการวางแผนทางการเงินอยู่ในระดับมาก สะท้อนถึงความตระหนักรู้และความสำคัญที่บุคลากรให้ความสำคัญกับการจัดการเงินในชีวิตประจำวันและการเตรียมตัวก่อนวัยเกษียณ ปัจจัยที่อาจสนับสนุนให้เกิดการวางแผนทางการเงินในระดับสูงอาจเกิดจากความรู้ด้านการเงินที่ได้รับจากองค์กร ความมั่นใจในหน้าที่การงาน และสวัสดิการที่มี การจัดการเตรียมไว้อย่างดี เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐจาวารี ศรีวัฒน์ไชย (2563) ได้ศึกษาการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ เอเชีย พลัส จำกัด พบว่า บุคลากรที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในด้านการให้ความรู้ทางการเงินมีแนวโน้มที่จะวางแผนการเงินในระยะยาวมากขึ้น ทั้งในด้านการออม การลงทุน และการเตรียมตัวเกษียณ สิ่งที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินในระดับสูงคือการได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเข้าใจง่ายจากองค์กร รวมถึงการมีระบบสวัสดิการที่ดี ทำให้บุคลากรมีความมั่นใจในการวางแผนทางการเงิน และงานวิจัยของ พิทยา ปันตดาสิริสุข และประภัสสร วิเศษประภา (2562) ที่ศึกษาการวางแผนทางการเงินการลงทุนเพื่อการเกษียณอายุในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า บุคลากรที่มีการวางแผนทางการเงินในระดับสูงมักได้รับผลกระทบจากปัจจัยด้านรายได้ที่มั่นคงและสวัสดิการที่เพียงพอ เช่น การมีสวัสดิการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและสิทธิพิเศษด้านการรักษาพยาบาล ทำให้บุคลากรมีแนวโน้มวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุอย่างเหมาะสม และงานวิจัยของ นวลทอง วะรักษ์เลิศ (2563) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการวางแผนทางการเงินเพื่อการอยู่อาศัยหลังเกษียณร้อยละ 60.6 โดยเริ่มออมเมื่ออายุ 40 ปี เมื่อทดสอบสมมติฐานจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด หากมีค่าใช้จ่ายในวัยเกษียณ 11,320 บาทต่อเดือน ผู้ที่วางแผนทางการเงินจะมีเงินออมสำหรับใช้จ่ายได้ประมาณ 11 ปีหลังเกษียณ ในขณะที่ผู้ที่ไม่มีการวางแผนทางการเงิน จะมีเงินออมสำหรับใช้จ่ายได้ประมาณ 3 ปีหลังเกษียณ และงานวิจัยของ ปิยะดา พิศาลบุตร และพิทักษ์ สิริวงศ์ (2558) ศึกษาเรื่องการเตรียมตัวเพื่อเกษียณอายุของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า บุคลากรเกือบทั้งหมดมีความรู้ดีต่อการเตรียมตัวหลังเกษียณอายุบุคลากรมีสถานะการเตรียมตัวค่อนข้างดีในทุก ๆ ด้านคือ ด้านที่อยู่อาศัย งบประมาณ การใช้เวลาว่าง และด้านสุขภาพ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยมหิดล ที่มี เพศ อายุ สถานภาพการสมรส สมาชิกในครอบครัว การศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาปฏิบัติงาน ประเภทการจ้าง เงินเดือน

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อการวางแผนทางการเงินที่ต่างกันอย่างเฉพาะเจาะจงโดยเฉพาะปัจจัยด้านอายุ ปัจจัยด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ร่วมกันในปัจจุบัน ปัจจัยด้านระดับการศึกษา ปัจจัยด้านประเภทการจ้าง ปัจจัยด้านระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยมหิดล และปัจจัยด้านเงินเดือน อย่างไรก็ตามยังพบว่าปัจจัยด้านเพศ ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส ปัจจัยด้านจำนวนบุตรและปัจจัยด้านตำแหน่งงานที่ปฏิบัติในปัจจุบันไม่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินที่แตกต่าง ซึ่งการวางแผนทางการเงินเป็นกระบวนการที่บุคคลแต่ละคนต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการ เพื่อให้สามารถจัดการทรัพยากร

ทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบุคลากรที่ทำงานในองค์กรใหญ่ เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล ปัจจัยส่วนบุคคลต่าง ๆ มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางการวางแผนทางการเงินที่แตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษาพบว่าปัจจัยบางอย่างส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่บางปัจจัยกลับไม่มีผลกระทบชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญณรงค์ ชัยพัฒน์ (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความยั่งยืนทางการเงินส่วนบุคคลและพฤติกรรมการออมการลงทุนเพื่อวัยเกษียณ พบว่าปัจจัยเช่น อายุ ระดับการศึกษา และประเภทการจ้างงานมีผลอย่างชัดเจนต่อการวางแผนการเงิน แต่ปัจจัยเช่น เพศและสถานภาพการสมรสไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ และงานวิจัยของ ประภัสสร ออบายันต์ และ เกษม สวัสดิ์ (2566) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณของข้าราชการรัฐราชการ สำนักงานอัยการสูงสุด พบว่าบุคลากรที่มีรายได้สูงและมีสมาชิกในครอบครัวมากมักจะวางแผนการเงินอย่างละเอียดและมีการกระจายความเสี่ยงที่ดี อย่างไรก็ตาม ปัจจัยเช่น ตำแหน่งงานและจำนวนบุตรกลับไม่ได้มีผลต่อแผนการเงินอย่างมีนัยสำคัญ และงานวิจัยของ สยาม เกิดจรัส (2561) พบว่าประชาชนชุมชนการเคหะท่าทรายกรุงเทพมหานครที่มีอายุระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณในภาพรวมแตกต่างกัน และ ศศิรินทร์ ศาสตร์สาร (2563) ศึกษาเรื่องการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่าปัจจัยด้านอายุและค่าใช้จ่ายต่อเดือนที่แตกต่างกันมีผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการเกษียณอายุที่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการวางแผนทางการเงินให้แก่บุคลากรสำหรับการเตรียมตัวก่อนวัยเกษียณ

แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการวางแผนทางการเงินก่อนวัยเกษียณสำหรับบุคลากรสามารถทำได้โดยการให้ความรู้และแนะนำแนวทางในการจัดการเงินที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงิน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านอายุ: การวางแผนทางการเงินสำหรับบุคลากรในช่วงอายุที่ต่างกันต้องการการจัดการที่แตกต่างกัน เช่น บุคคลที่อายุน้อยอาจเน้นการลงทุนเพื่อสร้างผลตอบแทนระยะยาว ในขณะที่ผู้ที่ใกล้วัยเกษียณอาจเน้นความมั่นคงและการจัดการความเสี่ยง
2. ปัจจัยด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัว: บุคคลที่มีครอบครัวขนาดใหญ่จะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในครัวเรือนมากกว่าบุคคลที่อยู่คนเดียว หรือมีสมาชิกครอบครัวน้อย
3. ปัจจัยด้านระดับการศึกษา: การศึกษาอาจส่งผลต่อความเข้าใจในการวางแผนทางการเงินและการเลือกใช้เครื่องมือทางการเงิน เช่น การลงทุนในกองทุนต่าง ๆ
4. ปัจจัยด้านประเภทการจ้าง: การจ้างงานแบบประจำในตำแหน่งที่มีสวัสดิการดี เช่น สวัสดิการเกษียณ อาจทำให้บุคคลไม่ต้องวางแผนการออมเงินมาก แต่บุคคลที่ไม่ได้รับสวัสดิการเช่นนี้ต้องวางแผนอย่างละเอียด
5. ปัจจัยด้านระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน: ผู้ที่ทำงานในองค์กรเป็นเวลานานอาจมีการสะสมเงินในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อแผนการเงินในอนาคต

6. ปัจจัยด้านเงินเดือน: ผู้ที่มีรายได้สูงอาจมีศักยภาพในการออมและลงทุนมากกว่า ในขณะที่ผู้ที่มีรายได้ต่ำจะต้องวางแผนการใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง

สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะดา พิศาลบุตร และ พิทักษ์ สิริวงศ์ (2558) ศึกษาเรื่องการเตรียมตัวเพื่อเกษียณอายุของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า ข้อเสนอแนะที่กลุ่มสนทนาเสนอให้ดำเนินการคือจัดคู่มือการเตรียมตัวเกษียณอายุโครงการอบรมวิชาชีพเพื่อเป็นอาชีพเสริมโครงการจ้างงานบุคลากรหลังเกษียณอายุโครงการกีฬาเพื่อสุขภาพและจัดตั้งชมรมผู้เกษียณอายุ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการศึกษาที่พบว่าบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยมหิดลมีการวางแผนทางการเงินในระดับมาก และมีปัจจัยส่วนบุคคลบางประการที่ส่งผลต่อแนวโน้มการวางแผนที่แตกต่างกัน เช่น อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว และรายได้ ดังนั้น จึงสามารถเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการวางแผนทางการเงินก่อนวัยเกษียณได้ ดังนี้

ประการแรก หน่วยงานควรจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน การลงทุน และการออมในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเงิน โดยเฉพาะสำหรับกลุ่มบุคลากรที่มีรายได้น้อยหรือมีความรู้ทางการเงินในระดับต่ำ ประการที่สอง ควรพัฒนาเครื่องมือวางแผนการเงินที่ตอบโจทย์ตามช่วงอายุของบุคลากร เช่น แพลตฟอร์มคำนวณเงินออมที่จำเป็นต่อการเกษียณ หรือระบบจำลองแผนการลงทุน โดยสามารถใช้งานผ่านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยได้อย่างสะดวก ประการที่สาม มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมการเข้าถึงสวัสดิการที่หลากหลาย เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ บริการให้คำปรึกษาด้านการเงิน และโครงการเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพและอาชีพหลังเกษียณ เพื่อให้บุคลากรมีความมั่นใจในอนาคตทางการเงินของตนเอง ประการที่สี่ ควรมีการจัดตั้ง “ศูนย์สนับสนุนการวางแผนชีวิตหลังเกษียณ” ภายในมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูล คำปรึกษา และกิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพในการวางแผนการเงินอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

แม้ว่าการศึกษานี้จะให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินของบุคลากรสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหิดล แต่ยังมีข้อจำกัดบางประการที่สามารถพัฒนาในการวิจัยครั้งต่อไปได้ ดังนี้

1. ควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนหลายแห่ง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินในบริบทที่หลากหลาย และสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของระบบสวัสดิการและบริบทองค์กร

2. ควรเพิ่มการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group) เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจ อุปสรรค และแนวคิดในการวางแผนทางการเงินจากมุมมองของบุคลากรอย่างรอบด้าน

3. ควรศึกษาปัจจัยด้านจิตวิทยาทางการเงิน (Financial Psychology) หรือความฉลาดทางการเงิน (Financial Literacy) ที่อาจส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเงินของบุคลากรในแต่ละช่วงอายุอย่างเฉพาะเจาะจง
4. แนะนำให้มีการศึกษาแบบ Longitudinal Study เพื่อติดตามพฤติกรรมทางการเงินของบุคลากรในระยะยาว และวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่ช่วงใกล้เกษียณ
5. ควรพัฒนาเครื่องมือวัดที่มีความแม่นยำและสอดคล้องกับบริบทไทย เพื่อประเมินระดับความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมทางการเงินอย่างเป็นระบบ

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เนื่องจากได้รับความกรุณาและสนับสนุนจากสถาบันแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อธิวัฒน์ เจียวิวรรณ์กุล ที่ได้เมตตาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการวิจัยและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณ ดร.สุชภา ชัยฉัตรสุณกุล นางสาวนันท์นช สงศิริ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย สุดท้ายขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ได้กรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามสอบถามงานวิจัยนี้

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2563). 93 วันสู่สังคม"คนชรา" 5 จังหวัด? คนแก่เยอะสุด-น้อยสุด.

<https://dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=30453>

กองทรัพยากรบุคคล มหาวิทยาลัยมหิดล. (2556). รายงานข้อมูลจำนวนบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล.

<https://op.mahidol.ac.th/hr/>

ชาญณรงค์ ชัยพัฒน์. (2563). ความยั่งยืนทางการเงินส่วนบุคคลและพฤติกรรมการออมการลงทุนเพื่อวัยเกษียณ

[ปริญญาานิพนธ์ดุขภูิบัณฑิต ไมได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ณัฐฐาวรี ศรีวัฒน์ไชย. (2563). การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท

หลักทรัพย์ เอเชีย พลัส จำกัด [เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

<https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/vlt15-1/6114993031.pdf>

นวลทอง วะรักษ์เลิศ. (2563). การวางแผนทางการเงินเพื่อการอยู่อาศัยในวัยเกษียณของพนักงาน

มหาวิทยาลัยสายปฏิบัติการของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต].

Chula Digital Collections. <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/4127/>

ประภัสสร อบบายันต์ และ เกษม สวัสดิ์. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณของ

ข้าราชการรัฐการ สำนักงานอัยการสูงสุด [เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

<https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/twin11/6514154141.pdf>

- ปิยะดา พิศาลบุตร และ พิทักษ์ ศิริวงศ์. (2558). การเตรียมตัวเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากร สายสนับสนุน วิชาการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร (มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ)*, 8(3), 202-214.
- พิทยา ปันดดาสิริสุข และ ประภัสสร วิเศษประภา. (2562). การวางแผนทางการเงินการลงทุนเพื่อการเกษียณอายุในเขตกรุงเทพมหานคร [เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
<https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/vlt15-2/6114993838.pdf>
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2564). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย ปี 2564*.
<https://thaitgri.org/?p=40101>
- ศจีรัตน์ เมธีสุภาพ. (2565). การวางแผนการเงินก่อนเกษียณกับคุณภาพชีวิตที่มีความสุขหลังเกษียณของ อาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม. *สยามวิชาการ*, 23(40), 59-79.
- ศศินันท์ ศาสตร์สาระ. (2563). การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของ พนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 12 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม* (หน้า 1220-1227). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สยาม เกิดจรัส. (2561). การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณ กรณีศึกษา ชุมชนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานคร. *สุทธิปริทัศน์*, 32(102), 58-69.
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211. [https://doi.org/10.1016/0749-5978\(91\)90020-T](https://doi.org/10.1016/0749-5978(91)90020-T)
- Atkinson, A., & Messy, F.-A. (2012). *Measuring financial literacy: Results of the OECD / International Network on Financial Education (INFE) pilot study*. OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions, No. 15.
<https://doi.org/10.1787/5k9csfs90fr4-en>
- Becker, G. S. (1964). *Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis with Special Reference to Education*. National Bureau of Economic Research, Inc.
- Bhushan, P., & Medury, Y. (2013). Financial literacy and its determinants. *International Journal of Engineering, Business and Enterprise Applications*, 4(2), 155-160.
- Hershey, D. A., Jacobs-Lawson, J. M., & Austin, J. T. (2012). Effective financial planning for retirement. In M. Wang (Ed.), *The Oxford Handbook of Retirement* (pp. 402-430). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199746521.013.0133>
- Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2011). Financial literacy and retirement planning in the United States. *Journal of Pension Economics & Finance*, 10(4), 509-525.
<https://doi.org/10.1017/S147474721100045X>

- Modigliani, F., & Brumberg, R. (1954). *Utility analysis and the consumption function: An interpretation of the cross-section data*. In K. Kuhihara (Ed.), *Post-Keynesian Economics*. Rutgers University Press. 388-436.
- OECD. (2016). *OECD/INFE international survey of adult financial literacy competencies*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/28b3a9c1-en>
- Thaler, R. H., & Sunstein, C. R. (2008). *Nudge: Improving decisions about health, wealth, and happiness*. Yale University Press.
- Yamane, T. (1970). *Statistic : an Introductory Analysis* (2nd ed.). Harper & Row.